

Danmark

Kirkeligt Centrum. Opløsning og Anorganisering. 3 Dage 29. — 30. Maj afholdtes der et Møde af „Kirkeligt Centrum's Venner“ i Høns Forsamlingshus i Odense. Mødet havde fundet en forholdsvis god Tilslutning. Man forhandlede om de kirkelige-politiske Spørgsmaal. Der viste sig at være Enighed om, at „Kirkeligt Centrum“ fremdeles skulde arbejde for at bevare vor Folkekirkens i dens Forbindelse med Staten, saalænge den kan bevares som et belevende Kirkesamfund, samt om man burde optage et Arbejde for Andetsteds af en kirkelig Repræsentation og om muligt til Denaache heraf søge Samarbejde med Menighedsfæller indenfor andre kirkelige Retninger.

Derimod var der Uenighed i Synet paa de af Udvalget af 1916 udarbejdede kirkelige Forslag. Alle rede ved Mødets Begyndelse har Kirkeligt Centrum's Udvalg meddelt, at det af flere forskellige Grunde havde besluttet at opløse sig. Denne Beslutning blev gennemført ved Mødets Slutning.

Da man indenfor Forsamlingen nærmede meget stærke Luffer om, at der ogsaa i Fremtiden skulde være en Repræsentation for „Kirkeligt Centrum“, blev der nedsat et foreløbigt Forretningsudvalg med den Opgave at fremsomme med Forslag i saa Henseende.

Udvalget kom til at bestaa af samtlige tilstedeværende Medlemmer af det tidligere Udvalg samt 4 Medlemmer, imødtalte af Forsamlingen. Deretter bestaar Udvalget af Stiftsprovst Barsø, Aalborg, Forvalter Brunn, København, Pastor Just Christensen, København, Pastor Granden, København, Pastor Glahn, Skovdelev, Provst Skovborg, Bregninge Stiftsprovst Kutzsch, Odense, Forstærker Mathiasen, Odense, Pastor Skotte, København, og Professor Torn, København.

Kirkens Skorskar i Aarhus. Kirkens Skorskar har nu optaget et Arbejde i Jyllands Hovedstad. For nogen Tid siden var Sørensen Chef, Pastor Møller, og flere af hans Medarbejdere i Aarhus for at forberede Arbejdet Andetsteds i Byen. Ved flere Møder og Gudstjenester, bl. a. i Domkirken, hvorved Bisoppen og flere af Byens Præster medvirkede, blev Sagen lagt frem for Høitideligheden, og 16 Medlemmer blev optaget.

Forleden Dag blev det lokale, hvorfra Arbejdet midlertidigt skal udgaa, indviet ved en lille Høitidelighed, hvorved 5 nye Medlemmer blev optaget. Sørensen, Stabschef, Missionær Wischenberg, og dens Stabsfører, fru Dr. Prio, var komne tilfede som Talere. Desuden talte Formanden for Høitidkontoret for Velgørenhed, Fabrikant Dambmann, og Provst Larsen, som begge tilfagde Sørensen Støtte og udtalte deres Glæde over, at den havde optaget Arbejdet ogsaa i Aarhus.

Lederen af den aarhusianske Afdeling er Jrf. Edel Jensen, som tidligere har været Missionær i Arabien.

Abfalons Kirke. Ude paa Veiterbro, København, er der fra det store St. Matthæus Sogn udflykt et nyt Sogn, som bærer Abfalons Grunddagers, Biskop Abfalons, Navn. Til Sognepræst er udnævnt den tidligere Søndagspræst i Hamborg, fide Gaugjelspræst i Nyborg, N. Teiler. Men Sagnet har endnu ingen kirke; man maa nøjes med at laane Naboegnens Kirke, Geshjemnekirken, indtil videre.

Da Pastor Teiler var Student, havde han i Nazareth Sogn og sluttede sig hjertelig til vor Menighed. Han delte da Menighedens Længsel efter, at vi kunde saa rejst vor nye kirke. Den Dag, da den nye Nazarethkirkes Møkker lod deres smukke Røst høde ud over vort Sogn for første Gang, kom der Taarer i hans Øine af Glæde over, at vi nu var naaet saa vidt.

Nu staar Pastor Teiler selv med den store Opgave sammen med den nydannede Komite at saa rejst et Kirkeshus til en ny Menighed. Jeg tænker mig, at Glædestaarerne at-

ter vil komme frem i hans Øine, naar han faar Lov til at opleve den Dag, da Kirkeflokkerne for første Gang høres fra den nye Abfalons Kirke.

Dag, Kirken skal bygges ikke først og fremmest for at glæde Præstens Hjerte, men for Sønders Frelses Tid, for at der kan blive et nyt Arbejdssted og Hjemsted for Beboerne i det nye Abfalons Sogn, for at flere Mennesker kan samles om Evangeliet's Prædiken, om Døbefont og Nadverbord.

Det kan en Menighed, som først skal blive til, ikke selv magte. Gid mange af Kirkelagens Venner omkring i Landet vilde træde hjælpende til. Det er dyrt at bygge nu. Men derfor bør Herrens Gerning ikke forlænges. Skulde der ikke være en Del af dem, der har høit gode Indtægter, som vilde sende en god og rigelig Gave til denne Sag? Men ogsaa i smaa Aarligedsgaver er der Betsignelse.

Om Komite-medlemmernes og Stasferens Adresse gives Oplysning i en Befendtgørelse her i Bladet. Ogsaa jeg vil med Tak modtage Gaver.

Krogsøgade 1, København V., 21. Maj, 1918.

G. J. Holt, Sognepræst ved Nazarethkirken.

Den vestindiske Kirkefag. Dette lille Blad, hvis første Nummer udkom i April 1907, har nu udfærdiget sit sidste Nummer. Det indeholder en Artikel „Afslutning“ samt en Gengivelse af den nu foreliggende Rapport, som de tre Delegerede, der afsendtes fra St. Thomas og St. Croix, har afgivet om General Councils Overtagelse af den lutheriske Kirke og dens Arbejde paa de tidligere danske Øer. Redaktionen søger her til følgende Bemærkning:

„Med denne Rapport er lange Tidens Vished nu afsløjet af den gode Biskop, at vor Kirke herude efter alt at dømme gaar en god og sikret Fremtid i Møde. Amerikanerne har anmodet vore Præster om at blive saa længe som muligt, da det jo vilde betyde en Katastrofe for Kirken, hvis de pludselig gik deres Vej. Vor trofaste Gud, som har hørt ogsaa vore Bønner for den lille fjerne kirke, give den nu ogsaa rig aandelig Betsignelse og Fremgang til den maa kunne gøre hans Gerning til Sønders Frelse og Menighedens Lybaggelse.“

Endvidere indeholder Bladet en Del Meddelelser fra St. Thomas og St. Croix samt Regnskab for den vestindiske Kirkefag for Tiden fra 1. Januar 1916 til 31. Marts 1917 og fra 1. April 1817 til 31. Marts 1918.

Den vestindiske Kirkefags Saga er dermed ude. Fremtiden vil prøve og dømme den, der voldte det.

„Spiritusnyden“ i Hovedstaden. Den herkende Anæthed paa Spiritus, der bl. a. har bevirket, at Antallet af Anholdelser for Drullenskab i København er gaaet ned fra 10,216 i 1916 til 4,612 i 1917, har naturligvis haft megen Sorg og mange Bekymringer hos vor tørstige Medborgere og dem, der skal leve af disses Tørst, skriver „Ar. Dbl.“

I den Anledning er der nu Planer oppe om at indføre Spiritus fra Norge og Rusland, der jo for Tiden ingen Brug har for disse, men skal ligge inde med store Lagre. Man maa haabe, at denne Plan ikke bliver til Virkelighed; thi i denne tænnageknappede Tid vilde det dog være den rene Taabelighed at anvende det kostbare Skibrum til at indføre den Slags Varer, der kan kan virke til Folkets Fordærvelse; men forøvrigt skal man med Hensik paa Afkøleloven's Magt herhjemme ikke være altfor sikker.

Skulde det ske, bliver vi ganske vist til Vatter for adskillige af Europas Folk, der nu kæmper en hårdt Kamp for at frigøre sig for Drilleriet, og vi fortjener det Udbrud af Forundring, hvormed et svensk Blad kommenterer de nævnte Planer:

Staffels, spiritusførige Dansere! Stor Brand i Vejle. Vejle Dampmølle brændt. Staden anslaaes til 1 Mill. Kr. Vejle, d. 31. Maj. (N. V.) 3 Formiddag kl. 11½ opstod der Ild i Vejle Dampmølle. Ilden omfandt hurtigt den store 5-etasjes Bygning, hvis nordlige Del ved 1.

Tiden stod i Flammer. Det brændte igennem alle 5 Etager. Ilden opstod i Menjeriet; hvorledes vides endnu ikke. Brandvæsenet er med mødt fuld Udrykning, og Motorsprøiten gør god Virkning, idet den tager Vandet fra den tæt fortilsendte Vejleaa.

Branden har ogsaa angrebet den øvrige Del af Møllebygningen der er omfandt af Flammerne og ikke staar til at redde. Brandvæsenet refter derfor sine Veftræbeler for at redde det tæt ved liggende Siloparkhus. I det brændte Menjeri fandtes ca. 2000 Ddr. Rug og Hvede, som er brændt. Soveparten af Møllens Kornoplag findes for Tiden i Raskuliet ved Sønnen.

Ved 3 Tiden blev Taget paa Dampmøllens Kontor antændt. Man fatte derfor al Kraft ind paa at bringe Forretningsbøgerne og Direktørens Indbo i Sikkerhed. Det lykkes imidlertid at saa Ilden i Kontorbygningen slukket. Da Dampmøllens nordlige Gavl faldt, knuste den i Faldet Vejle Teaters Magasinfor, hvori Møbler og Rekvifiter opbevarede. Ogsaa en Del af Taget over Scenen er knust.

Rigsdagens Medlemmer til Aftenfestsfab hos Kongeparret: København, 28. Maj. Hos Kongen og Dronningen fandt der i Aften kl. 8. et Aftenfestsfab Sted i Christian den Syvendes Palæ paa Amalienborg. Indbudte var Rigsdagens Medlemmer, Ministrene, Inspektøren i Søsejret m. M.

Efterat Gæsterne var samlede i Ridderstuen, ankom Kongeparret, Kronprinsen, Prins Knud, Prinsesserne Thora, Dagmar og Margrethe og Brænderne Gustav og Waldemar, og efterat de fgl. Herfader havde glist paa de Tilstedeværende, begav man sig til Vereljerne ind mod Haven, hvor der var anrettet staaende Souper.

Ved Souper'en tog Kongen Ordet og udtalte i det Væsentlige følgende:

Medlemmer af Rigsdagen! Det er Dronningen og mig en Glæde at se Dem her som vore Gæster. Vi jer i Aar mange nye Ansigtter, men vi haaber, og tvivler ikke om, at disse Ansigtter vil blive ligesaa kendte her som de gamle Rigsdagsmedlemmers. Jeg ser en smuk Tradition i, at vi ved Vægligheder som denne mødes heroppe. Det er alvorlige Tider, i hvilke De er valgt som Deres Medborgeres Repræsentanter til Baretagelse af disses Interesser. Jeg holder mig forvisset om, at De med Aflor, Trofasthed og Nidkærlighed vil tage de Dem paagivende Opgaver op til Behandling. Naar vi alle staar samdrægtige Stulder mod Stulder, vil det lykkes at jøre Hædrelandet frem til Held og Lykke, saa de kommende Slægter kan oertage Arven efter os, som vi har modtaget den fra vore Fædre. Gud velsigne Deres Gerning og Gud være med Hædrelandet. Jeg opfordrer til med mig at raabe et trefoldigt Leve for Danmark!

Efterat Musikken havde spillet „Der er et smukt Land“, tog Folketingets midlertidige Formand, Peder Jensen, Ordet og holdt en Taalketale, som han sluttede med et „Stønnen leve“, der bejæredes med miholdige Hurraraab, hvorefter Musikken spillede „Kong Christian.“

Ved Titiden traf de fgl. Herfader sig tilbage.

Det unge Danmark. Paa et Møde i København Søndag den 26. Maj stiftedes, som en Fortættelse af Bevægelsen „Det unge Danmark“, en Landsforening af samme Navn. Det vedtoges at afholde en Række Trilitsmøder i Sommerens Løb Landet over, samt til 1. Oktober at udgive et 14 Dages Tidsskrift „Den nye Tid.“

Endvidere vedfattes et Repræsentantskab, et Agitationsudvalg og et Forretningsudvalg, i hvilket sidde jidder: sud. polit. Ole Hjorn Kraft, Formand, sud. theol. Alfred Bindsløw, Næstformand og Sekretær, sud. polit. Engell Jensen, Næstformand, sud. polit. May Hjør Hansen, Assistent Næstformand, sud. jur. J. C. Sørensen og cand. theol. Willejen.

Kirke i Skjoldborg. Som før omtalt er der — skriver „Kolding Albl.“ — fremsat Plan om at saa rejst en kirke i Skjoldborg, Vorbasse Sogn.

Folketingsmand Søgaard og Landstingsmand Gregersen besøgte

forleden efter Indbudselle Egnen for at blive befendt med Beboernes Væker.

Kirkeligt Samfund af 1898. Kirkeligt Samfund af 1898's Møde i Odense aabnedes den 28. Maj i Høns Forsamlingshus i Døverørelse af ca. 500 Mennesker. Formanden, Pastor Welling, København, holdt det indledende Foredrag og forelagde Forslag til nye Grundbestemmelser for Kirkeligt Samfund.

Pastor Rosendal, København, indledede om Ungdomsarbejdet i København, og Provst Winther, København, fort om Arbejdet paa Landet. Deretter jortes der en længere Forhandling, som leledes af Pastor Rud, Odense.

Den Tredte Prisedaille. Den 29. Maj har Direktør, cand. theol. og jur. Hjalmer Wilhelm Elmquist faaet tildelt den Tredte Prisedaille i Guld og et kontant Beløb af 1000 Kr. for en af ham til Betsjærelsen for det Anders Sande Tredte Prisedaille-Vegat indleveret Betsjærelse af en den 21. Decbr. 1915 udsat Prisopgave. Opgaven gik ind paa, at der skulde gives en Udvalg af, hvorefter, i følge hvilke Betsjærelser og under hvilke Betsjærelser de af Arbejdsorganisationer enten med enkelte Arbejdsgrupper eller med Arbejdsgrupperorganisationer afsluttede Arbejdssoverensomtaler i følge dansk norsk og svensk samt de europæiske Hovedlandes Ret har Betsjærelses, hvilke almindelige Rettigheder og Betsjærelser de afjører saavel for den paaagaaende Forening selv som for dens Medlemmer, samt hvilke Rettsindbiler der i saa Henseende staar til Radighed.

Hunten forsvundet. Fra Brendeskrives til „Dyngs Tidende“: Nu er der ikke mere noget her i Sagnet, som leder Tanken og Hjertet hen paa, at det er midt i den faafaldte „Hunten“, idet saa godt som alle Huntelegaverne er ryddet op og beplantet med Frustræer eller andre Hævearter.

Den Skæbne som har raant Huntelederyningen, vidner højt om, at alt i Verden er Forandringens Lov underkastet. Om Huntelederyningen nogen Sinde her paa Egnen bliver taget op igen, vil jo bero paa Bærdien af den, men saa meget er sikkert, at en Pris af ca. 65 Ddr. pr. Hund skal ikke friste nogen til et nyt Forsøg; kun hvis Hunten kommer i en Pris af omkring 2 Kr. pr. Hund, kan der blive tale om, at Folk vil forsøge at dyrke Huntelegaverne, thi det er en Plante, som kan bære store Stukfæller og som fræver et stort og dygtigt Arbejde.

En Bøffel i en jyllandst Røse. I en Røse i Hørsjølge har man i følge „Ejffil. Folkbl.“ gjort et interessant Fund, idet Gaardejer P. Christensen i sin Lærvenose er stød paa Skelettet af en forhistorisk Dyr eller Bøffel. Selve Skelettet var saa stort at Venene faldt fuldstændigt fra hinanden. Bøffen bevarer var skruet. Selve Hornfæderne var bortraadnet, og da man troede, at det var et stykke Træ, man var stød paa fækkede Epiderne af Stejlerne; da man saa, hvad det var, udsjete man større Forsigtighed og fik skraniet elbearet op. At det stammede fra et Dyr, der i høert Fald ikke mere lever her i Landet, viser alene Størrelsen. Afstanden fra Horn til Horn er saaledes ikke mindre end 32 Tommer; men for med Bestemtighed at saa afgjort, hvilket Dyr Bøffelen stammer fra, er det nødvendigt, at en Sagkundig i. Ex. fra Nationalmuseet, ser paa Sagerne. Og Hundet vil derfor blive indberettet.

Dyft Propaganda. I de sidste Dage før Jul modtog en hel Mængde Lærere en Kondukt, indholdende en Serie Prospektfort af General Hindenburg, der fremskillede hans militære Lybobbane lige fra 1860, da han kom paa Skolebarn i Wajlfjatt, til 1917, da han staar som Generalfeltmarskal og Døerjtkommanderende for de tyske og Østtyske Hæere. Billederne viser den store Feltherre i straalende Uniformer baade til Hest og til Fods. Sverjira og fra hjem de kom, var ikke til at opdage, og paa samme mystiske Maade kom der i følge „Søst. Av.“ forleden Dag en ny Serie til Spølerne; det var en storjilet Reklame for den befendte Leipzig Røse.

Et Sølvbæger til Pastor Thomsen. Nr. Bjert. Tirsdag den 28. Maj overrafte i fl. „Søst. Av.“ en Deputation Pastor P. Thomsen, Nr. Bjert, en Gave fra Beboerne i Nr. Bjert, Drejens, Bjert Stov og Etang Mark i Anledning af hans Afrejse til Birkerød. Gaven bestod af et Sølvbæger med Inscription, i dette var 700 Kr. i Guld og med Gaven fulgte en Adresse med Givernes Navne.

Mojemergel. Paa Taars Egnen er i Vinterens Løb ret store Kreatler bleven mergede med den faafaldte Mojemergel, der i følge „Vends. Tid.“ findes flere Steder i Sagnet's Ege. Det er en ret ejendommelig Art Mergel, som kun findes paa Steder her i Landet. Mojemergel ligner i vaad Tilstand Løvejord, er let at arbejde i og let at føre ud. Naar den tørrer, bliver Kalken synlig, idet Jorden bliver hvid. Der skal ikke mange Læs til pr. Tdr. Land, da Kalkprocenten er høj. Viser Mergelen god Virkning, vil det være en let Maade, Taars-Golfene faar deres Marker mergede paa.

Præstendøvnelser. Under 24. Maj er residerende Kapellan for Skarup, Tridslev og Tolstrup Menigheder i Aarhus Stift S. M. B. Holm udnævnt til Sognepræst for Lundum og Havnst Menigheder i samme Stift og residerende Kapellan for Tirjød, Skjerringe og Vejleby Menigheder i Volland-Stift S. P. Richter til Sognepræst for Bregning Menighed i Ribe Stift.

TIL SALG. 600 Acres godt udyrket Land, 3 til 4 Mil fra Jernbaneby i Polk County, Wis. — „Graded School“ i Center af Landet. Vil sælge i 40 Acres og 80 Acres Tracts a \$15 til \$25 pr. Acre. Bedste Vilkaar. W. M. Christensen, Luck, Wis.

Dansk Missionshjem, 130 Prospect Ave (near 3rd Ave), Brooklyn, N. Y. (Telephone: South 486)

Godt købt paa en Minnesota Farm. 80 Acres Land i Kandiyohi County, beliggende 7 Mil fra Øst for Willmar og kun 2 Mil fra en god Inlandsby, vel „improved“ og et Stykke af første Klases Land i alle Henseender. Denne Farm kan blive købt til den lave Pris af \$85 pr. Acre og kan erholdes paa lette Vilkaar. For nærmere Oplysninger besøg eller skriv til ANDERSON LAND COMPANY, Willmar, Minn.

Halv-Section sælges paa meget lette Vilkaar, udmærket Land, intet ubenyttet, 4½ og 3½ Mil fra By ved Soo R. R. „Unimproved“, men let at rydde, egner sig for Græsgange, som det er. Ved god Kørelse, Post- og Telefonlinie, godt Nabolag, noget Tømmer, \$25 pr. Acre. Vi har 160 Acres alt dyrket, med godt 8 Værelers Hus, stor rummelig Stald, men ikke særlig god, 30 Acres med godt Tømmer, brugt for Græsgange i 26 Aar, 3 Mil fra Foreton, Minn. \$100 pr. Acre, omkring \$5,000 kontant. Resten paa lette Vilkaar til 6%. Hvis interesseret skriv til Allen & Morneau, Milaca, Minn.

Land til Salg i Dane Valley, og Omega.

Jf. U. S. Yearbook of Gennemsnits Aflen i Montana med de bedste i de Forenede Stater. Land kan endnu købes her temmelig billigt og paa lette Vilkaar. Naer Kirke og Skole og Station. Derjom De tænker paa at forandre Opholdssted, saa kom og besøg os og se hvad vi har at byde paa. Kom og se med egne Øjne Aflen medens den staar paa Marken.

Undertegnede er udvalgt af Menigheden til at være Folk behjælpelig med at købe gode Pladser. Skriv for nærmere Oplysning. Ole P. Olsen eller N. P. Jensen, McCabe, Montana.

Søges. Et Par Folk, Mand og Kvinde, kan saa Plads straks paa Dana College, Blair, Nebr. Skriv til R. M. Laurien.

ROSENKRANSEN
af Florence L. Barclay.

Paa Dansk ved Past. N. P. Madsen. En ny Udgave af denne fortrinlige Bog er nu udkommen her. Den er paa 356 Sider, indb. i smukt og solidt Helshirtsingsbind med Titel i Guld paa Ryg og Forside.

En Anmelder i Danmark udtaler sig som følger: „Rosenkransen er egentlig en vidunderlig Bog — vidunderlig skøn. Forfatteren behandler et enestaaende Problem, og det er behandlet med Mesterhaand. Det er i Sandhed en Digter, der har skrevet denne Bog; det viser den Poesi, der aander ud fra dens Blade, og det viser de dybe og mesterlige Skildringer af alle de Sjælstilstande og Forviklinger, som det mærkelige Emne fremkaldt og ifølge sin Natur maa fremkalde hos de to Hovedpersoner. Det er en værdifuld Bog, skrevet i en ren og ædel Aand og saa interessant, at den sikkert vil holde Læseren i Aande, lige til han naar den sidste Linie.“

Pris: \$1.00 portofrit.
Danish Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.

Irrigated Land 50 cts. per Acre

Jorden kan ikke blive overtruffet. Vand i Overflod. Intet øde Land. Hver Acre dyrkbar. Udmærket fri Range. Idealt Klima. Landpostbud. Landtelefon. Skøde direkte fra Staten Wyoming.

5000 Acres aaben for Settlement
15. August 1918, ved Cody, Wyoming.

Prisen for Landet og Afgift for Vand fastsat af Staten.

Statsingeniøren siger: „Landet vil frembringe al Slags Grøde, som kan dyrkes ved Fort Collins eller Loveland, Colo., der anses for at være Nordvestens Havedistrikt.“

Statsadvokaten siger: „Det er en usædvanlig Anledning til at erholde et Hjem hvor Vand og Jordbund sikrer en rig Høst hvert Aar.“

E. D. Grant siger: „Jeg har i Aarrækker solgt Farmmaskiner i Nordvesten. Intet Steds har man bedre Høstudbytte end i Nærheden af dette Land. Jeg anbefaler Deres Ejendom paa det bedste.“

Vi siger: „Der er ingen bedre Jord, ingen bedre Vandforsyning, ingen gunstigere Anledning paa Jorden for en Mand eller Kvinde til at erholde et Hjem end paa dette Land. Godt irrigeret Land bringer Uafhængighed. Dette Land er det bedste For detailleret Oplysninger skriv til

Frank P. Keith
Hammond Building, Missoula, Mont.